

PETFORM'dan yeni yol haritası

Canan SAKARYA

ANKARA

Petrol ve doğalgaz arama, üretimi ile doğalgaz ithalat ve toptan satışı alanında faaliyet gösteren 36 enerji şirketinin sektörel temsilciğini yürüten Petrol Platformu Derneği (PETFORM), Meclis'te bekleyen Türk Petrol Kanunu'nun revize edilerek yasallaştırılmasını istedi.

'PETFORM Üyesi Arama-Üretim Şirketlerinin Sorunları ve Çözüm Önerileri' başlığı ile bir rapor hazırlayan Dernek, kamu-özel sektör ile üniversite eşgüdümünde bir 'Yerli Petrol Sanayisini Destekleme Komisyonu' kurulmasını istedi. Dernek, bu komisyona bağlı 'Yerli Petrol Sanayii Destekleme Fonu' kanalıyla Ar-ge projelerinin desteklenmesi ve üretilecek yerli ekipmanların ihracatının teşvik edilmesini önerdi.

Enerji Bakanlığı'nca hazırlanan Strateji Belgelerinde arama-üretim sektörüne yönelik yol planlarının daha geniş kapsamlı ele alınması, ilgili tüm tarafların eşgüdümünde Petrol Arama Stratejisi Komisyonu'nda uzun vadeli yol planının oluşturulması gerektiğini bildiren PETFORM, yurtiçinde ve dışında stratejik petrol yatırımları yapan Türk şirketlerine siyasi ve ekonomik destek sağlanmasını, resmi yurtdışı gezilerine Türk arama-üretim şirketlerinin katılımının sağlanmasını istedi.

PETFORM hazırladığı raporda çözüm önerilerinin önemli bir bölümünü Meclis'te bulunan Türk Petrol Kanunu çerçevesinde geliştirirken, bu çerçevede öncelikle Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün (PİGM) idari ve mali açıdan güçlendirilmesini istedi. Raporda ayrıca TBMM'de bekleyen Petrol Yasası ile yürürlükteki Petrol Kanunu'nda yapılacak değişikliklerle yerli ham petrol satışında TÜPRAŞ ile yaşanan sorunların çözümünde PİGM'in etkinliğinin artırılmasının önemine işaret edildi. PETFORM tarafından hazırlanan raporda sektörün sorunları ve çözüm önerileri şöyle sıralandı:

■ Yurtiçinde ve dışında petrol yatırımları yapan Türk şirketlerinin proje finansmanında zorluklar yaşanıyor. Kamu-özel-banka eşgüdümünde kurulacak 'Stratejik Petrol Yatırımları Destekleme Komisyonu' kanalıyla sektöre özgü finansman modelleri geliştirilmeli. Kaynağı akaryakıt satışlarından ayrılacak cüzi bir payla sağlanabilecek "Stratejik Petrol Yatırımlarını Destekleme Fonu" kanalıyla Türk şirketlerinin yurtdışında yürütecekleri stratejik yatırımlar desteklenmeli.

■ Mevcut Petrol Kanunu kapsamında ithal edilen sondaj ekipmanlarının jeotermal faaliyetlerde kullanılması kanunen mümkün olmadığı için Türk şirketlerinin jeotermal yatırım ve hizmet anlaşmaları sınırlı kalmakta. TBMM'de bekleyen kanunun da yapılacak değişikliklerle ithal edilen ekipmanların jeotermal yatırımlarda kullanılmasına imkan sağlanmalı.

■ PİGM arşivleri, kurum bünyesinde kurulacak dijital bazlı yeni bir tesise aktarılmalı. Yatırımcıları bakir sahalarda yatırıma teşvik edecek bilgi paketleri hazırlanmalı, bu sahalarda ulusal ve uluslararası alanda tanıtılmalı.

■ Türkiye'nin petrol potansiyeline ilişkin olarak kamuoyunda yerleşik önyargı ve komplo teorileri, sektörün hukuki mevzuatının iyileştirilmesi yönündeki çabaların ve yatırımların önünde psikolojik engel oluşturmakta. Enerji Bakanlığı koordinasyonunda, PİGM-TPAO-PETFORM işbirliğinde 'Petrol Bilgi Platformu' oluşturularak geniş çaplı bir iletişim kampanyası başlatılarak kamuoyu sağlıklı bilgilendirilmeli.

■ 55 yıl öncesinin şartlarında hazırlanan mevcut Petrol Kanunu yetersiz kalmakta. TBMM gündeminde bekleyen 5574 sayılı Petrol Kanunu revize edilerek yürürlüğe girmeli.

■ Büyük potansiyele sahip alanlardaki yatırımlar teşvik edilmeli. TBMM'de bekleyen Kanununun 19. maddesinde yer alan kademeli devlet hissesi modeli ve teşvik mekanizmaları korunmalı.

■ Arama, üretim faaliyetlerinin yoğunlaştığı Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin bazı yörelerinde terör eylemleri ve aşiretlerden kaynaklanan sorunlar nedeniyle oluşan güvenlik endişesi şirketleri yüksek maliyetli özel güvenlik teşkilatları kurmak zorunda bırakıyor. TBMM'de bekleyen yasaya eklenecek bir madde ile hassas güvenlik bölgelerinde stratejik öneme haiz petrol tesisleri devlet koruması altına alınmalı.